

Totalitaryzm w wydaniu włoskim

- Obszerniej (ok. 40 stron tekstu)
Stanisław Sierpowski na stronie
preprintowej UAM
o nazwie AMUR

Międzywojnie



- system organizacji państwa i forma rządów, w którym władza kontroluje wszystkie dziedziny życia, (łac. *totus* cały);
- obywatele są całkowicie, we wszystkich aspektach życia – czyli totalnie podporządkowani władzy państwowej;
- termin upowszechniony przez [Benito Mussoliniego](#) „Nic poza państwem, nic przeciw państwu”;
- de facto Giovanni Amendola, dziennikarz i polityk, w 1923 r. pisał o totalitaryzmie faszystowskim jako projekcie władzy „absolutnej, całkowicie despotycznej i niekontrolowanej w życiu politycznym i administracyjnym”. Ksiądz Luigi Sturzo: „nowa koncepcja partyjno-państwowa” zakładająca totalitarną transformację wszelkich sił moralnych, kulturalnych, politycznych i religijnych. Lewicowy Lelio Basso mówił o „totalitaryzmie faszystowskim”, który wprowadzał swoje zasady likwidujące wszelkie kontrasty - dla dobra narodu, utożsamianego z państwem, które identyfikuje się z osobami będącymi przy władzy”.

- interes państwa dominuje nad interesem jednostki;
- władza skupiona jest w rękach jednej partii (system monopartyjny) zorganizowanej hierarchicznie;
- Duce, Führer, Caudilio...
- totalitaryzm, faszyzm, komunizm, autorytaryzm

„Madryt wolny” wiosna 1939 r.



Duce ha sempre ragione



- eliminacja lub degradacja organów przedstawicielskich;
- każda opozycja (także w monopartii) jest zwalczana, a jej rzecznicy eliminowani (zastraszanie, prowokacje, więzienia, obozy odosobnienia, morderstwa itp.);
- eliminacja lub utylizacja prawa;
- „Lepiej żyć rok jak lew, niż sto jak owca”;

- redukcja człowieka do roli robota, trybiku w maszynie;
- człowiek jest przedmiotem, a nie podmiotem;
- negacja wolności myśli i przekonań, nauka i kultura nawet religia (Opatrzność, Gott mit Uns) służą propagandzie uzasadniającej postępowanie władzy;



Photo: Agence France Presse

Mussolini inspects the military troops in Rome, Italy.

- totalitaryzm to także ponadczasowe marzenie o prostym rozwiązaniu problemów państwa i ludzi;
- populizm i prostota to główna droga do ludzi, łatwe znajdowanie apologetów i uległego audytorium;
- siły te władzę zdobywały w warunkach poważnego kryzysu (Rosja, Włochy, Niemcy), nieraz po krwawej wojnie (Hiszpania);

- Totalitaryzm czerpał z różnych koncepcji filozoficzno - socjologicznych, zakładających wpisanie społeczeństwa w schemat racjonalno - maszynowego modelu funkcjonowania państwa;
- każdy człowiek jest tylko elementem jakiejś większej całości i pełni funkcję podrzędną wobec swego państwa i społeczeństwa;
- celem miało być zagwarantowanie powszechnej równości;

- dobrobyt całego społeczeństwa był mierzony wydajnością pracy i wielkością produkcji, ofiarną, nierzadko katorżniczą pracą dla dobra wspólnego;
- efekty działalności gospodarczej przekładają się na dobrobyt jednostek;
- organizacja czasu wolnego (Dopolavoro);

inwigilacja

- rozbudowany system policyjno-inwigilacyjny, rozbudowane tajne i jawne służby;
- terror wobec innych i stałe zagrożenie względem „swoich” jako metoda i środek podporządkowania i posłuszeństwa;
- społeczeństwo w państwie totalitarnym to masa różnorako podporządkowanych i zorganizowanych ludzi – w monopartii, pracy (korporacje) i po niej (dopolavoro);

Nowy człowiek

- Pawko Morozow, nowy radziecki człowiek zawsze stawia dobro państwa nad więziami społecznymi i rodzinnymi;
- „judasz wszechczasów”(1918-1932); patron komsomolców;
- „uomo nuovo” - konflikt pokoleń;
- „w zdrowym ciele zdrowy duch”;
- nacjonalizm i militaryzm;

Na szczęście- drewniane karabiny



Mare nostrum



Calcio



Calcio po latach

2005 r. Paolo di Canio z Lazio

- Pogodny, acz dość jednoznaczny
- „Jestem faszystą (tatuaż *DUX*), ale nie rasista”

